سەماحەتی حەکیم .. هەکەوتنی چوارچێوەی هەماهەنگی لە لایەن ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراقی دەنگی لەسەر دراوە و هەکەوتنکی تێروتەسەلە لەسەر هەموو ئاستەکان



لە میانەی میوانداریکردنی لە کۆبەندی نوودووتی سلەمانی لە 17/4/2024، بەڕێز عەمار حەکیم، سەرکی هەوتی حیکمەی نیشتمانی داوای چارەسەرکردنی هەبژاردنی سەرکی ئەنجومەنی نوێنەرانی کرد و پیرەزبایی لە برا ئەزیدییەکان کرد بە پشووکێیان، هەروەها ئەو ئاماژەی بووا کە ئامانجی وەامدانەوەی ئێران ئەوە نییە کە زیادبوون و فراوانبوونی شەکە بێت، هەندەی ئەوەیە کە مافی وەامدانەوەی خۆی بسەلمێنێت و ئیسرائیل بە چەندین دێرێ بە فەرمی لەلایەن وەاتەکی دیکەوە هەرشی لەسەر نەکراوە، ئەمەش لە خۆیدا گەاوێکی جەریە کە توانای ئێران بە چوونە ناو دیوارە ئەمنییەکانی ئیسرائیلی سەلماندووە سەرەای هاوکاری زۆرێک لە وەاتان لەگەیدا.

سەماحەتی ووتیکردیشی کە عێراق هەوێستێکی پشکەوتووی لە پالپشتی کردن و هاوپەیمانێتی لەگەڵ گەلی فەلەستینی هەیە، بەڵام هەوێستی حکومی و سیاسی فەرمی لەگەڵ بەکارهێنانی خاکی عێراق نین بۆ ئەوەی بۆ پرسەی سەربازی بەکار بهێنرێت، داواشی لە کەمەگای نوودووتی کرد کە شەڕی سەر غەزە بوەستێنرێت و بەیاری ئەنجومەنی ئاسایش بۆ ئاگرتنی شەڕ و هێنانە ناوەی هاوکاری جێبەجێبکرێت.

سەماحەتی دووپاتی کردیشی کە لایەنە عێراقییەکان هەرگیز بانگەشەی ئەوەیان نەکردووە کە ئەپراسیۆنە سەربازییەکانیان لەژێر فەرمانی دەرەکیدا ئەنجام دەدەن، بەڵکو لەبەر پابەندێک بە پاراستنی سەروەری وەاتەکەیان باسی دەکەن، ئەمە پشتیوانی لە سیاسەتی لەخۆگرتنی ئەو گروپ و لایەنانە دەکەین نەک سیاسەتی شکاندن، بەتایبەتی کاتێک ئەمە لە پرسەی دروستکردن و هەکخستنی بارودۆخی ناوخۆیی خەماندایە و ئاماژە بەوە دەکەین کە ئەو لایەنانە بەرپرسیارێتییەکی گەورەیان خستە ئەستۆ کاتێک پەسەسەربازییەکانیان وەستاند تاکو حکومەت شەرمەزار نەکەن.

سەماحەتی حەکیم جەختی لە هەموو پەرەشیەک کرد لەسەر ئاسایش و سەروەری و سەربەخۆیی عێراق و هیوای خواست کە بگەینە ئەو ساتەی کە دەوڵەتی عێراق بتوانێت دەسیەی ئەمنی بگرێتە دەست و بە تەواوی کۆنترۆڵی چەک بکات. جەختیشی کردیشەوە لەسەر ئەوەی کە عێراق جدییە لە کۆتاییهێنان بە هەرکەکانی هاوپەیمانێتی نوودووتی، بەتایبەتی لەگەڵ کۆتایی هاتنی داعش، بەڵام پێویستە پێش هەموشتێک کۆتایی بە ئەرکەکانی هاوپەیمانی نوودووتی بێت ئەویش بە دیالۆگ لەگەڵ لایەنە نوودووتییەکان و لەکتۆگەیشتندا بێت نەک بە هێگای دیکە، دووەم شت ئەوەیە کە ئەمە بە پەرەشین بڕەو پێبوندییە دوو قەیەکانی نێوان عێراق و زۆرێک لە وەاتانی ئەم هاوپەیمانێتییە بڕین، کە لە هاوپەیمانێتییەکە بەشداریان کردوە.

سەماحەتی گوتیشی " هیچ شتێک نییە هەگری لە دروستبوونی پێوندییە دوو قەیەکان لەگەڵ ئەمریکادا بکات، تەنانەت لەلایەن ئەو هەزانەی کە دووەن و نیگەرانن لە بوونی هەزی سەربازی ئەمریکا لە عێراقدا، ئەوەی ووون و ئاشکرایە ئەوەیە کە ئەمریکا و وەاتانی هاوپەیمانی نوودووتی بگشتی تێگەیشتنیان هەیە لە هەوێستی عێراق و بە ئاشکرا هەزامەندی خۆیان ئاگەیاند، بەیە لێژنەی تەکنیکی پێکهێنراون بۆ گفتوگۆکردن لەسەر وردکارییەکانی کۆتایی هێنان بە ئەرکەکانی هاوپەیمانی نوودووتی وگەینی ئەو پێوندییە بە پێوندییەکی دووقەیی"

سەماحەتی حەکیم.. ووتیکردیشی کە پێوندییەکانی عێراق لەگەڵ ئەمریکا بە شێوەیەکی بەردەوام لە نێو

چوارچێوەیەکی ستراتیژیدایە کە لە ئەنجومەنی نوێنەرانی عێراقدا دەنگی لەسەر دراوە، کە هەڵوەشاندنەوەی سەرجەم ئامانجی سەردانەکەی سەرۆک وەزیران بە ئەمریکا بە چالاککردنی ئەم هەڵوەشاندنەوە و بنیاتنانی پەیوەندی دووڵایەنە بوو، چوون بووتەوە کە هەتا زوو پەیوەندییە دوو قەبارەکانی نێوان هەردوو لا هێک بخرێت ئەوا زووتر کاتایی بە ئەرکی هاوپەیمانێتی نەودەوێتی دێت.

سەماحەتی حەکیم ئاماژەی کرد بەوەی کە ئەو ئاستەنگانەی کە عێراق پێیدا تێپەڕبوە ئەوڵەویەتی بە سەرۆک وەزیرانی پێشوو دروستکردووە، بەبێ ئەوڵەویەتی ئاسایش پێشەنگ بوو کاتێک کە بەرەنگاریەکی ئەمنی هەبوو، هەروەها کەمەڵایەتی کاتێک کە ناکۆکیەکی کەمەڵایەتی و سیاسی هەبوو، بەهەمان شێوە کاتێک ناکۆکیەکی سیاسی وشتی دیکە هەبوو، ئەمەش بەهێز سودانی مەزندەی ئەوەی کرد کە ئەو لە قۆناغێکدا هاتووە کە ئەم تێیدا لەسایەی ئاسایش و سەقامگیری کەمەڵایەتی و سیاسی دژین، بەبێ سروشتی کارەکە گەشەی کردووە و ئەم هەڵوەشاندنەوەی خێک و قبوڵکردنی بەهێز سودانی و هێزە سیاسیەکانی پشتیوانی لە حکومەت و بەم شێوەیە هەواڵەتی سیستەمی سیاسیمان بینیوە، هەروەها ئاماژەی کرد کە ئاپرسیەکان هاتوون بۆ دەربڕینی ئەم بابەتە، داواکردنی بەهێزکردنی ئەو سەقامگیریەی کە ئەمەو وەاتەکە پێیدا تێپەڕ دەبێت، پێویستی بە کارکردن هەیە بۆ بەهێزکردنی بۆ ئەوەی ببێتە سەقامگیریەکی هەمیشەیی و بە ئەرێنی مامەڵە لەگەڵ ئەو دەستکەوتانەدا بکرێت کە ئەمە هاتوونە دی، هەورەها ئاماژە بۆ بەهێزی دامەزراوەکانی دەوڵەت و شەفافیێت دەکات کە هەگری لە گەندەڵی دەکات و پێچەوانەکەشی ئاستە، ئەمە باوەڕمان وایە کە تەوانینی گشتی گەندەڵی لە عێراقدا شتێکی زیادەڕەیە، بەڵام گەندەڵی هەیە، بەڵام پێشکەوتنی بەرچاویش هەیە بۆ چارەسەرکردنی ئەو جۆرە شتانە.

سەماحەتی حەکیم گوتیشی " ئەمە پێداچوونەوە بە پێشکەوتن دەکەین و شتێکی ئاسایی لە وەاتەکدا کە هەمەجۆری و نەتەوە و ئایین و خەڵ و هێز و پێکهاتەی هەبێت کە کاتێک دەیەیەک تێدەپەڕێت، پێویستە پێداچوونەوەکە ئەنجام بدرێت بۆ دەستنیشانکردن و ئاستکردنەوەی هەڵەکان و پتەوکردنی ئەرێنیەکان."

ئەمە لە ساڵی 2021 هەوە وازمان لە داواکردنی کابووندەوەی سیاسی و کەمەڵایەتی نوێ هێناوە بەهۆی ئەنجامە ناهاوسەنگەکانی هەڵبژاردنەکانەوە، بەبێ نابێت هەموارکردنەوەی دەستوور زاڵبوونی تێدا بێت، بەڵکو پێویستی بە کەدەنگیەکی نیشتمانی و هەماهەنگی هەیە" و جەختمان کردەوە لەسەر گرنگی ئامادەبوونی هێزە سیاسیەکان بەپێی قەبارەی سروشتی خۆیان و هەروەها بەردەوام بوویین لە داواکردنی ئەم گرۆبەستە دوای پێکهێنانی حکومەت و کشانەوەی هەندێک لایەنی کاریگەر وەک بزووتنەوەی سەدر بە تەواوی و بە ئامادەبوونی هەموو لایەنەکان، پاشان دەتوانرێت بیرۆکەی گرۆبەستی کەمەڵایەتی و سیاسی نوێ چالاک بکرێت.

بەهێز حەکیم جەختی لە پەرەشی خێی کردەوە بە ناردنی پەیامی دەنیایی بە هەرێمی کوردستان لەلایەن حکومەت و هێزە سیاسیەکانەوە و دەستکردن بە دابەشکردنی مووچە و گەوان بەدوای چارەسەری دارایی بە یارمەتیدانی ناوچەکە لەم چوارچێوەیەدا و گەشبینیی خێی دەربڕی سەبارەت بە بارودۆخی عێراق لە گشگەی ئەوەی لە سەرکردەکانی ولاتانی دەوروبەری ناوچەکەوە بەرەو عێراق گوبیستی بووە کە هیچ گومانی تێدا نییە کە سەردانەکانمان بۆ ئەوان بە هەماهەنگی لەگەڵ حکومەت و گفتوگۆکردن لەسەر واقیعی عێراق و چنیەتی پشتیوانیکردنی عێراق وەی بوو لەسەر ئاستی هەرێمی و نەودەوێتی لە سەرجەم هەوداوەکانی ناوچەکە.